

**Uchwała Nr XXIV/141/12
Rady Miejskiej w Biskupcu
z dnia 30 października 2012**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Biskupiec na lata 2012-2014

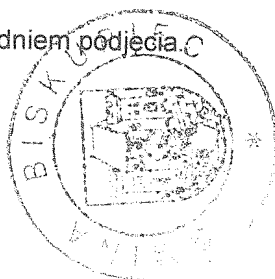
Na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 Nr 149, poz. 887, Nr 288, poz. 1690, z 2012 r poz. 567)

Rada Miejska uchwala:

§ 1. „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Biskupiec na lata 2012 -2014 „, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Biskupca.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Krzysztof Janczara

Załącznik do Uchwały
Nr XXIV/141/12
Z dnia 30.10.2012
Rady Miejskiej w Biskupcu

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE BISKUPIEC
NA LATA 2012-2014**

I. WSTĘP

Ogromną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu społeczności odgrywa właściwie funkcjonująca rodzina. Rodzina jest bowiem niezastąpioną instytucją powoływania do życia kolejnych pokoleń, tworzenia właściwego środowiska do ich wychowywania oraz do rozwoju każdego z członków. To rodzina w sposób świadomy bądź nieświadomy oddziałuje na dziecko, przekazując mu system wartości, tradycje, kształtując jego aktywność i postawy na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Coraz więcej rodzin ma trudności w prawidłowym wypełnianiu podstawowych zadań. Trudna sytuacja mieszkaniowa, brak stałych źródeł utrzymania ogranicza i uniemożliwia prawidłowe zaspakajanie potrzeb biologicznych, rozwojowych i wychowawczych. Niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb często jest przyczyną konfliktów rodzinnych i niewłaściwych zachowań związanych z uzależnieniami i przemocą w rodzinie. Nie stwarza to właściwego klimatu dla prawidłowego wychowywania dzieci oraz tworzenia im warunków wszechstronnego rozwoju, kształtowania pozytywnych norm i wzorców postępowania, co w konsekwencji obniża ich szanse rozwoju osobistego i społecznego.

Z doświadczeń pracowników socjalnych ośrodka pomocy społecznej wynika również, że przyczyny dysfunkcji rodzin wynikają także z braku wiedzy w zakresie potrzeb, nieświadomości problemów oraz brakiem umiejętności związanych z radzeniem sobie w trudnych sytuacjach problemowych, wychowawczych, prawidłową komunikacją w rodzinie, prowadzeniem gospodarstwa domowego jak również brakiem motywacji do zmiany stylu życia, niechęcią do współpracy, negatywnym nastawieniem do pomocy i biernością wobec rozwiązywania swoich problemów. Długotrwały okres utrzymywania niezaradności życiowej, zachowania patologiczne powodują, że spada mobilność tych rodzin, wzrasta natomiast apatia, pasywność, nasila się bieda i marginalizacja społeczna. Rodziny te nie są w stanie właściwie wypełniać swoich podstawowych zadań opiekuńczo-wychowawczych – utrwalają jedynie wzorce bierności, bezradności i roszczeń wśród dzieci. Pozostawienie tych rodzin bez pomocy i wsparcia jeszcze bardziej rozwinie i utrwali styl życia zależnego

od zasiłków pomocy społecznej z dużym nasileniem zachowań patologicznych. Konieczne jest więc udzielenie im kompleksowego wsparcia w polepszeniu kondycji psychicznej, pobudzeniu do współuczestnictwa w rozwiązywaniu własnych problemów, samodzielnym kreowaniu własnej drogi życiowej, nabycia określonych predyspozycji i umiejętności służących prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny i jej rozwojowi osobowemu i społecznemu

Skuteczność i efektywność stosowanego wsparcia jest możliwa do osiągnięcia tylko poprzez podjęcie stałej i systematycznej pracy z rodziną w kierunku zaradności i samodzielności życiowej - najistotniejsze jest wzmocnienie jej własnego wizerunku, tak aby jej członkowie mogli podejmować działania kierowania własnym losem.

By sprostać standardom w opiece nad dzieckiem i rodziną poszerzeniu i zdynamizowaniu musi ulec tworzenie nowych strategii pomocowych w procesie społecznej reintegracji rodziny – to jest takich które służą zapobieganiu bierności, bezradności, wykluczeniu i izolacji, co prowadzi do samorealizacji oraz twórczego i spełnionego życia.

Zaproponowany program stwarza rodzinie możliwość podjęcia wysiłku w eliminowaniu dysfunkcji ograniczających jej prawidłowe funkcjonowanie. Zainicjowanie i wdrożenie programu , zapewni kompleksową pomoc w odbudowaniu potencjału rodziny, służącemu utrzymaniu optymalnego poziomu jej funkcjonowania. Istotnym jest podejmowanie działań wspierających już na etapie pojawienia się problemu, aby nie dopuścić do sytuacji kryzysowych wymagających interwencji.

Efektywna i skuteczna pomoc rodzinie jest możliwa jedynie przy zaangażowaniu i współdziałaniu specjalistów lokalnych instytucji (pracownika socjalnego, pedagoga, psychologa, kuratora sądowego, policji), w tym również bliższych i dalszych krewnych, jak również samej rodziny. Wynika to z faktu iż nagromadzenie się różnorodnych problemów wymaga często interdyscyplinarnych rozwiązań. Ponadto praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najszybciej. Organizując formy wsparcia na rzecz rodziny obciążonej różnymi problemami, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w

wypełnianiu jej zadań, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić pożądany stan jej funkcjonowania.

Podstawą prawną przedmiotowego programu jest art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r NT 149, poz.887 z późn. zm.) zgodnie z którym do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Z danych Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Biskupcu wynika, że na koniec 2011r. Gminę Biskupiec zamieszkiwało ogółem 19233 mieszkańców w tym na terenie miasta – 10 447 osób, na terenie wsi 8 806 osób.

Jedną z ważnych kwestii społecznych naszej gminy mającej istotne znaczenie dla funkcjonowania rodziny jest bezrobocie. W roku 2011 liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy wyniosła ogółem 1504 , z czego ponad 50% (820 osób) stanowiły bezrobotne kobiety. Jedynie 345 osób (30%) posiadało prawo do zasiłku. (dane statyst. UPPO wg stanu na dzień 31.12.2011) .

Sytuacja bezrobocia wywiera bezpośredni wpływ na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej – bezrobocie jest w dalszym ciągu jedną z dominujących przyczyn udzielania świadczeń w ramach ustawy o pomocy społecznej. W roku 2011 wśród 1094 rodzin korzystających z pomocy społecznej, kwestia bezrobocia dotyczyła 604 rodzin.

Uwzględniając strukturę gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną – rodziny z dziećmi stanowiły 47.53% (520 rodzin) ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej. Wśród tych rodzin 36% (186 rodz.) stanowiły rodziny niepełne. W większości 67% (349 rodz.) to rodziny wychowujące 1-2 dzieci, pozostałe 171 rodzin wychowywały 3-7 i więcej dzieci. Z analizy sytuacji rodzin wynika, że oprócz bezrobocia i ubóstwa, w rodzinach występują problemy wynikające z bezradności w sferze opiekuńczo-wychowawczej - 36% rodzin; potrzeba ochrony macierzyństwa dotyka 23% rodzin; przemoc w rodzinie występuje w 6% rodz.

Z analizy danych MOPS wynika również, że w okresie od stycznia do grudnia 2011 mieszkańcy gminy Biskupiec korzystali z następujących form wsparcia:

- 1094 rodzinom udzielono pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- 789 rodzinom udzielono pomocy na podstawie ustawy o ustanowieniu wieloletniego programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”.
- 1554 rodzinom udzielono pomocy na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,

- 361 rodzinom udzielono pomocy na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Ponadto w roku 2011 około 480 rodzin objęto pomocą materialną (stypendia, wyprawki) na podstawie ustawy o systemie oświaty, która była realizowana przez Zarząd Szkół i Przedszkoli w Biskupcu oraz 981 rodzin skorzystało z pomocy w formie dodatków mieszkaniowych realizowanych przez Referat Spraw lokalowych urzędu miejskiego w Biskupcu.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Prowadzone analizy oraz dotychczasowe doświadczenia w pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej pozwoliły na identyfikację najbardziej istotnych problemów. Zostały one sprecyzowane w formie celów i działań programu, do realizacji których zaangażowane zostaną lokalne podmioty zajmujące się problematyką pomocy rodzinie.

Realizacja programu obejmuje obszary życia rodziny ukierunkowane na :

- *wzrost społecznej świadomości roli rodziny w procesie opieki i wychowania dzieci i młodzieży*
- *podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.*
- *poprawie sytuacji dzieci i młodzieży w rodzinach niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo*
- *poprawa funkcjonowania rodzin w sytuacjach kryzysowych*

Adresaci programu:

- rodziny zamieszkałe na terenie miasta i gminy Biskupiec, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodziny, którym ograniczono lub pozbawiono władzę rodzicielską poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej
- przedstawiciele instytucji i służb działających w sferze pomocy rodzinie (pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, pracownicy Sądu Rodzinnego, policjanci, wychowawcy, nauczyciele, terapeuci, socjoterapeuci, kuratorzy społeczni, pracownicy służby zdrowia, duchowni).

Realizatorzy programu

Podmioty działające w zakresie pomocy rodzinie:

Urząd Miasta, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji, Straż Miejska, Sąd Rejonowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki oświatowe, lekarze pogotowia ratunkowego, izby przyjęć i niepublicznych poradni ogólnych.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Ustawę z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 Nr 142, poz. 1591, z późn. zm)
- 2) Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r NT 149, poz.887 z późn. zm.)
- 3) Ustawę z dnia 26.10. 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002 Nr 147, poz.1231 z późn. zm),
- 4) Ustawę z dnia 29.07.2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r Nr 180, poz. 1493 z późn. zm),
- 5) Ustawę z dnia 12.03.2004 r o pomocy społecznej (tj: z 2009 r Nr 175, poz.1362 z późn. zm.

Program jest skorelowany z następującymi dokumentami:

- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Biskupiec do roku 2015,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w rodzinie na terenie Gminy Biskupiec
- Strategią Polityki Społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2015
- Wojewódzkim Programem Polityki Prorodzinnej Województwa warmińsko-Mazurskiego

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny programu:

Poprawa jakości życia rodzin i dzieci poprzez zapewnienie kompleksowego wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie marginalizacji życia rodziny.

Cele szczegółowe, działania i wskaźniki osiągania celów Programu

Lp	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
Cel szczegółowy 1: <i>Wzrost społecznej świadomości roli rodziny w procesie opieki i wychowania dzieci i młodzieży</i>			
1	Organizowanie różnorodnych form edukacji rodziców w zakresie opieki i wychowania dzieci i młodzieży	Gmina, MOPS Placówki Oświatowe organizacje	Liczba. działań edukacyjnych, Liczba rodziców uczestniczących
2.	Wdrażanie inicjatyw prorodzinnych promujących pozytywne wzorce	Gmina, MOPS Placówki Oświatowe organizacje	Liczba. inicjatyw Liczba uczestników
Cel szczegółowy 2: <i>Wzrost umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.</i>			
1.	Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci (z zakresu profilaktyki uzależnień, właściwych metod wychowawczych, radzenia sobie w sytuacji kryzysu)	Placówki Oświatowe, Poradnia Psychologiczna, Zespół Kuratorskiej służby sądowej, MOPS	Liczba zorganizowanych szkoleń, prelekcji, warsztatów Liczba osób uczestniczących
2	Organizowanie i tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodziców	Placówki Oświatowe, MOPS, Organizacje	Liczba utworzonych grup, Liczba uczęszczających rodziców
3	Indywidualne poradnictwo – prawne, psychologiczne, zawodowe, terapeutyczne	MOPS Placówki Oświatowe Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna Zespół Kuratorskiej służby sądowej,	Liczba osób objętych wsparciem
4	Wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjno-edukacyjnych	Gmina Placówki Oświatowe, Organizacje pozarządowe BDK	Liczba imprez Liczba osób
5	Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji działających w sferze pomocy rodzinie	Gmina MOPS Placówki Oświatowe	Liczba szkoleń, kursów, Liczba

		Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna Zespół Kuratorskiej służby sądowej	uczestników
Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji dzieci i młodzieży w rodzinach niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo			
1	Tworzenie placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie opiekuńczej (koła zainteresowań, świetlice, kluby ogniska wychowawcze) oraz specjalistycznej i w formie pracy podwórkowej oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci	Gmina, MOPS, Placówki Oświatowe, Organizacje	Liczba placówek Liczba dzieci uczestniczących, Liczba rodziców uczestniczących
2	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnych warunkach materialnych	MOPS Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin objętych pomocą
3.	Pomoc w dostępie dzieci do przedszkoli – współfinansowanie pobytu	Gmina MOPS przedszkola	Liczba dzieci objętych wsparciem
4	Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w szkołach	Gmina MOPS Organizacje pozarządowe	Liczba dzieci objętych wsparciem
5	Udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy w dostępie do edukacji (stypendia, świadczenia socjalne, zasiłki pomocy społecznej)	Gmina MOPS Zarząd Szkół i Przedszkoli	Liczba dzieci objętych wsparciem
6.	Współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży	Gmina MOPS, Placówki Oświatowe Organizacje pozarządowe	Liczba dzieci objętych wsparciem
Cel szczegółowy 4: <i>Poprawa funkcjonowania rodzin w sytuacjach kryzysowych</i>			
1	Analiza sytuacji środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie	Gmina MOPS, Porad. Psych – Pedagogiczna, Placówki oświatowe, Zespół Kuratorskiej służby sądowej Policja	Liczba rodzin
2.	Zapewnienie wsparcia w formie usług Asystenta Rodziny prowadzonych w miejscu zamieszkania rodzin	MOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem
3	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, prawne, terapeutyczne)	Gmina, MOPS Poradnia Psych-Pedagogiczna, Placówki Oświatowe,	Liczba konsultacji, porad

		PCPR	
4.	Terapie i mediacje rodzinne	MOPS, PCP{R, Poradnia Psych- Pedagogiczna	Liczba rodzin objętych terapią, mediacją
5.	Podejmowanie interwencji oraz udzielanie wsparcia w sytuacjach przemocy	Gmina MOPS Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy Policja, Placówki oświatowe, Poradnia Psychol- pedagog. Zespół Kuratorskiej służby sądowej	Liczba osób
6	Realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych	Gmina, MOPS	Liczba rodzin Liczba godzin usług
7	Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających oraz	Gmina MOPS, PCPR, Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin wspierających Liczba dzieci
8	Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających i asystenta rodziny		
9.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, terapeutyczne lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Gmina MOPS	Liczba dzieci

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Środki własne gminy.
2. Środki budżetu państwa i województwa przeznaczona na realizację programów w sferze pomocy rodzinie
3. Środki z funduszy Unii Europejskiej
4. Środki z Funduszu Alkoholowego,
5. inne środki pozyskane w ramach konkursów dotacyjnych

VI. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie:

- Instytucji i sieci wspierania rodziny na terenie gminy,
- Form udzielanej rodzinom pomocy
- Działań skierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży

Koordynatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu, który w terminie do 30.marca każdego roku przekładać będzie Radzie Miejskiej w

Biskupcu roczne sprawozdanie z realizacji Programu, w ramach rocznego sprawozdania z działalności